

II

(Meddelelser)

MEDDELELSER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER,
KONTORER OG AGENTURER

EUROPA-KOMMISSIONEN

Meddelelse fra Kommissionen om statsstøttereglernes anvendelse fra den 1. august 2013 på støtteforanstaltninger til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen (»Bankmeddelelsen«)

(EØS-relevant tekst)

(2013/C 216/01)

1. INDLEDNING

1. Kommissionen har siden starten af finanskrisen vedtaget seks meddelelser (»krisemeddelelser«) ⁽¹⁾. Meddelelserne indeholder detaljeret vejledning om kriterierne for, at statsstøtte ydet til den finansielle sektor under finanskrisen kan anses for forenelig med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.
2. Krisemeddelelserne udgør et omfattende sæt regler for samordnet handling til støtte for den finansielle sektor, så den finansielle stabilitet sikres, mens konkurrencefordrejningen på det indre marked begrænses til et minimum mellem bankerne og på tværs af medlemsstaterne. I reglerne præciseres betingelserne for adgang til statsstøtte og de krav, der skal være opfyldt, for at en sådan støtte kan være forenelig med det indre marked i henhold til de principper for statsstøtte, som er fastsat i traktaten. Gennem krisemeddelelserne er statsstøttereglerne for offentlig støtte til finanssektoren jævnlige blevet ajourført, når det har vist sig nødvendigt at tilpasse dem, efterhånden som krisen har udviklet sig. Den seneste udvikling nødvendiggør endnu en ajourføring af krisemeddelelserne.

Retsgrundlag

3. Krisemeddelelserne såvel som alle individuelle afgørelser om støtteforanstaltninger og -ordninger, der er omfattet af disse meddelelser, blev vedtaget med hjemmel i traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), som i særlige tilfælde tillader støtte, der kan afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi.
4. Siden krisens start er der blevet truffet væsentlige foranstaltninger for at tage hånd om problemerne i den finansielle sektor. Krisens udvikling har gjort det nødvendigt at ændre visse bestemmelser i statsstøttereglerne vedrørende redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder uden at udelukke muligheden for i særlige tilfælde at åbne adgang til betydelig offentlig støtte. På trods af den ekstraordinære anvendelse af fiskale og monetære instrumenter, som bidrog til at afhjælpe en yderligere

⁽¹⁾ Meddelelse om statsstøttereglernes anvendelse på foranstaltninger truffet over for pengeinstitutter i forbindelse med den aktuelle globale finanskriser (»Bankmeddelelsen 2008«) (EUT C 270 af 25.10.2008, s. 8), Meddelelse om rekapitalisering af pengeinstitutter under den aktuelle finanskriser: Støttens begrænsning til det nødvendige minimum og sikkerhedsforanstaltninger mod uforholdsmæssige konkurrencefordrejninger (»Rekapitaliseringsmeddelelsen«) (EUT C 10 af 15.1.2009, s. 2), meddelelse fra Kommissionen om behandlingen af værdiforringede aktiver i Fællesskabets banksektor (»Meddelelsen om værdiforringede aktiver«) (EUT C 72 af 26.3.2009, s. 1), Meddelelse fra Kommissionen om genoprettelse af rentabiliteten i finanssektoren under den nuværende krise og vurdering af omstrukturingsforanstaltninger på grundlag af statsstøttereglerne (»Omstrukturiseringsmeddelelsen«) (EUT C 195 af 19.8.2009, s. 9), Meddelelse fra Kommissionen om anvendelse fra den 1. januar 2011 af statsstøtteregler på støtteforanstaltninger til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen (»Forlængelsesmeddelelsen 2010«) (EUT C 329 af 7.12.2010, s. 7) og Meddelelse fra kommissionen om anvendelse af statsstøtteregler på støtteforanstaltninger til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen fra og med 1. januar 2012 (»Forlængelsesmeddelelsen 2011«) (EUT C 356 af 6.12.2011, s. 7).

forværring af krisen, er den økonomiske genopretning stadig skrøbelig og uligt fordelt på tværs af EU. I nogle medlemslande står den finansielle sektor på grund af den økonomiske recession og den offentlige og private gældsafvikling over for yderligere udfordringer med at sikre langfristet finansiering og med kvaliteten af aktiverne. De finansielle markeder er fortsat under pres, og der er risiko for, at der opstår mere omfattende negative afsmittende virkninger.

5. De vedvarende spændinger på statsgældsmarkederne gør det meget tydeligt, at finansmarkederne fortsat er ustabile. Den stærke indbyrdes forbindelse og afhængighed inden for EU's finansielle sektor giver stadig anledning til bekymringer om afsmittende virkninger på markedet. De meget ustabile finansmarkeder og usikkerheden om de økonomiske udsigter samt den deraf følgende vedvarende risiko for alvorlige forstyrrelser i medlemsstaternes økonomi gør det berettiget at opretholde medlemsstaternes mulighed for, som et sikkerhedsnet, at yde kriserelaterede støtteforanstaltninger til den finansielle sektor på grundlag af traktatens artikel 107, stk. 3, litra b).
6. I en situation med et sådant vedvarende pres på de finansielle markeder og i betragtning af risikoen for omfattende afsmittende virkninger finder Kommissionen, at betingelserne for anvendelse af traktatens artikel 107, stk. 3, litra b), på statsstøtte i den finansielle sektor fortsat er opfyldt. Denne undtagelse er imidlertid fortsat kun mulig, så længe krisen varer ved og reelt skaber særlige omstændigheder, der bringer den generelle finansielle stabilitet i fare.

Finansiel stabilitet som overordnet mål

7. Kommissionen har i sin reaktion på den finansielle krise og i krisemeddelelserne haft finansiel stabilitet som sit overordnede mål og samtidig søgt at sikre, at statsstøtten og konkurrencefordrejningen mellem banker og på tværs af medlemsstaterne holdes på et minimum. Hensynet til den finansielle stabilitet gør det nødvendigt at forhindre større afsmittende virkninger af et kreditinstituts konkurs og sikre, at banksystemet som helhed fortsat yder tilstrækkelig långivning til realøkonomien. Finansiel stabilitet er fortsat af afgørende vigtighed for Kommissionens vurdering af statsstøtte til den finansielle sektor som omhandlet i denne meddelelse. Kommissionen udfører sin vurdering under hensyntagen til krisens udvikling fra være en akut systemisk krise til at være en grundlæggende økonomisk krise i dele af EU med tilsvarende højere risiko for opsplintning af det indre marked til følge.
8. Det overordnede mål afspejles ikke blot i nødlidende bankers mulighed for at få adgang til statsstøtte, når det er nødvendigt for at sikre den finansielle stabilitet, men også i den måde, som omstruktureringsplaner vurderes på. I den forbindelse skal det understreges, at finansiel stabilitet ikke kan sikres uden en sund finansiel sektor. Derfor skal planer om at rejse kapital vurderes i tæt samarbejde med den kompetente tilsynsmyndighed med henblik på at sikre, at der kan genetableres rentabilitet inden for en rimelig periode og på solide og varige vilkår. Kan dette ikke lade sig gøre, bør instituttet afvikles på velordnet vis.
9. Når Kommissionen anvender statsstøttereglerne på individuelle sager, tager den ikke desto mindre højde for de makroøkonomiske omstændigheder, der både påvirker bankernes levedygtighed og det behov, realøkonomien i en given medlemsstat har for fortsat långivning fra sunde banker. Kommissionen vil i sin vurdering af bankers omstruktureringsplaner fortsat tage hensyn til det enkelte institut og den enkelte medlemsstats særlige forhold. Navnlig vil den foretage en forholdsmæssig vurdering af bankernes langsigtede levedygtighed, når behovet for statsstøtte skyldes statsgældskrisen og ikke overdreven risikotagning ⁽²⁾, ligesom vurderingen vil afspejle behovet for at fastholde lige konkurrencevilkår på tværs af det indre marked med særligt hensyn til byrdefordelingen i EU.
10. Når store dele af en medlemsstats finansielle sektor skal omstruktureres, tilstræber Kommissionen desuden at anlægge et overordnet perspektiv på individuelle bankers omstruktureringsplaner, så der kan formuleres et systemisk svar. Kommissionen har navnlig benyttet denne tilgang over for medlemsstater, der er underlagt et økonomisk tilpasningsprogram. Kommissionen bestræber sig således på at

⁽²⁾ Se Forlængelsesmeddelelsen 2011, punkt 14.

tage særligt hensyn til de samlede virkninger af omstruktureringen af individuelle institutter på sektorplan (f.eks. hvad angår markedsstruktur) og for økonomien som helhed, især med hensyn til tilstrækkelig långivning til realøkonomien på et solidt og bæredygtigt grundlag.

11. I sin vurdering af byrdefordelingen og foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejninger undersøger Kommissionen endvidere de foreslåede foranstaltningers gennemførlighed, herunder afhængelser og deres indvirkning på markedsstruktur og adgangsbarrierer. Kommissionen skal samtidig sikre, at foranstaltninger, der er udviklet i forbindelse med et specifikt problem eller en bestemt medlemsstat, er forenelige med målet om at forhindre væsentlige asymmetrieffekter mellem medlemsstaterne, som kunne føre til øget opsplitning af det indre marked og resultere i finansiell ustabilitet til støtte for EU's økonomiske genoprejsning.

Udviklingen i de lovgivningsmæssige rammer og behovet for revision af krisemeddelelserne

12. Siden krisens start har EU foretaget en række institutionelle og lovgivningsmæssige ændringer med henblik på at styrke den finansielle sektors modstandsdygtighed og forbedre forebyggelsen, styringen og løsningen af bankkriser. Det Europæiske Råd er nået til enighed om at iværksætte yderligere initiativer for at skabe et mere solidt grundlag for den Økonomiske og Monetære Union, først med oprettelsen af en fælles tilsynsmekanisme (FTM) og en fælles afviklingsmekanisme for kreditinstitutter, der er etableret i medlemsstater, som deltager i FTM. Nogle medlemsstater er også blevet enige om at etablere en stabilitetsmekanisme, hvorved der kan stilles finansielle ressourcer til rådighed for deltagerne i stabilitetsmekanismen og deres nødlidende banker.
13. Disse foranstaltninger kræver uundgåeligt en indkøringsperiode, f.eks. med henblik på at lovgivning kan træde i kraft og på at indsamle midler til afviklingsfonde. Nogle af foranstaltningerne er fortsat forbeholdt euroområdet. I mellemtiden har den stigende forskel i den økonomiske genoprejsningstakt i EU, behovet for at reducere og konsolidere offentlig og privat gæld samt svage punkter i den finansielle sektor ført til vedvarende spændinger på de finansielle markeder og mere splittelse på det indre marked, hvor der forekommer flere fordrejninger af konkurrencen. Det er derfor nødvendigt at beskytte det indre markeds integritet, herunder gennem styrkede statsstøtteregler. Tilpassede krisemeddelelser kan bidrage til, at der etableres en gnidningsløs overgang til den orden baseret på Kommissionens forslag til et direktiv om et regelsæt for genopretning og afvikling af kreditinstitutter ⁽³⁾ ved, at der skabes en større grad af klarhed for markederne. De tilpassede krisemeddelelser kan også på tværs af det indre marked sikre mere virkningsfulde omstruktureringer og en bedre byrdefordeling i form af et passende bidrag fra banker, der modtager statsstøtte.
14. Kommissionens kontrol med statsstøtte til den finansielle sektor foregår undertiden i et samspil med tilsynsmyndighederne i medlemsstaterne. I visse sager kan tilsynsmyndighederne f.eks. kræve tilpasninger med hensyn til virksomhedsledelse og aflønningspraksis, som der ofte også er fastsat nærmere bestemmelse om i omstruktureringsplaner for banker, der modtager statsstøtte. I sådanne tilfælde er det vigtigt, at Kommissionen og de kompetente tilsynsmyndigheder samarbejder samtidig med, at Kommissionen bevarer sin enekompetence, hvad angår statsstøttekontrol. I betragtning af den stadige udvikling af lovgivningen og tilsynet i EU og navnlig i euroområdet vil Kommissionen, som det allerede er tilfældet, indgå i et tæt samarbejde med tilsynsmyndighederne for at sikre et gnidningsfrit samspil mellem de involverede myndigheders forskellige roller og ansvarsområder.

Byrdefordeling

15. I krisemeddelelserne anføres det udtrykkeligt, at selv under en krise finder de overordnede principper for statsstøttekontrol fortsat anvendelse. Støtten bør begrænses til det nødvendige minimum, og støttemodtageren bør selv yde et passende bidrag til omstruktureringssomkostningerne, navnlig for at begrænse konkurrencefordrejning mellem banker og på tværs af medlemsstaterne i det indre marked og undgå problemer med »moral hazard«. Banken og dens kapitalindskydere bør i så udstrakt grad som muligt bidrage til omstruktureringen med deres egne midler ⁽⁴⁾. Den statslige støtte bør ydes på vilkår, der sikrer et passende bidrag fra bankens kapitalindskydere.

⁽³⁾ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om et regelsæt for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber af 6. juni 2012 (COM(2012) 0280 final).

⁽⁴⁾ Se f.eks. Omstruktureringsmeddelelsen, punkt 22.

16. Siden krisen startede, har Kommissionen i sine undersøgelser af bankstøttens forenelighed krævet et minimum af byrdefordeling, der står i forhold til støttebeløbets størrelse, navnlig i form af tabsabsorption ved brug af disponibel kapital og passende vederlag for statens indgriben. For at forhindre kapitaludstrømning har Kommissionen desuden indført bestemmelser om tilbagekøb af hybridinstrumenter og forbud mod kuponer og dividender. Kommissionen har imidlertid ikke fastsat forhåndsbestemte tærskler for egenbetaling eller andre krav ⁽⁵⁾.
17. I krisens første faser gik medlemsstaterne generelt ikke ud over de minimumskrav, som er fastsat i statsstøttereglerne med hensyn til forhåndsftaler om byrdefordeling, og der blev af hensyn til den finansielle stabilitet ikke stillet krav til kreditorerne om at bidrage til at redde kreditinstitutter.
18. Statsgældskrisen har imidlertid tydeliggjort, at en sådan politik ikke kan sikre finansiell stabilitet på langt sigt, navnlig for medlemsstater hvor omkostningerne ved bankredninger i betydelig grad svækker deres budgetstilling. Nogle medlemsstater har faktisk været nødsaget til at gå ud over statsstøttereglernes minimumskrav ved gennem ny lovgivning at gennemtvunge strengere krav til forhåndsftaler om byrdefordeling. Det har medført, at der er forskel på medlemsstaternes tilgang til byrdefordeling, navnlig mellem de medlemsstater, der har begrænset sig til statsstøttereglernes mindstekrav, og dem, der er gået ud over mindstekravene ved at kræve, at investorer og kreditorer nedskriver eller konverterer nødlidende kreditinstitutters gæld (bail-in). Disse forskelle i medlemsstaternes tilgang til byrdefordeling har bevirket, at bankerne har forskellige finansieringsomkostninger afhængigt af, hvor stor sandsynlighed der er for en bail-in i betragtning af den pågældende medlemsstats finansielle styrke. Forskellene udgør en trussel for det indre markedes integritet og risikerer at underminere de lige konkurrencevilkår, som statsstøttekontrollen har til formål at sikre.
19. I lyset af ovenstående bør minimumskravene til byrdefordeling øges. Inden der ydes nogen form for omstrukturingsstøtte til en bank, hvad enten det drejer sig om omstrukturering eller foranstaltninger vedrørende værdiforringede aktiver, bør alle muligheder for at rejse kapital være udtømt, herunder konvertering af efterstillet gæld, under forudsætning af, at de grundlæggende rettigheder respekteres, og at den finansielle stabilitet ikke bringes i fare. Når det er nødvendigt at yde omstrukturingsstøtte for at undgå afvikling af en bank under uordnede forhold, bør de nævnte byrdefordelingsforanstaltninger overholdes, uanset bankens oprindelige solvens, for at holde støtten på et minimum. Før en medlemsstat yder omstrukturingsstøtte til en bank, skal den derfor sikre, at bankens aktionærer og efterstillede kreditorer tilvejebringer det nødvendige bidrag, eller etablere den lovgivning, der skal til for at sikre disse bidrag.
20. I princippet afhænger behovet for foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejning af graden af byrdefordeling, og der tages også hensyn til udviklingen i byrdefordelingen i forbindelse med støttebanker i hele EU. Alt andet lige medfører øget byrdefordeling derfor et nedsat behov for foranstaltninger til afhjælpning af konkurrencefordrejning. Under alle omstændigheder bør foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejning afstemmes med henblik på at tilnærme sig så meget som muligt den markedssituation, der ville have opstået, hvis støttemodtageren havde forladt markedet uden støtte.

En effektiv omstrukturingsprocedure og yderligere modernisering af de gældende regler

21. Selv om det er nødvendigt at bevare visse bankstøttefaciliteter med henblik på at afhjælpe den fortsatte uro på finansmarkederne, bør visse procedurer og betingelser tilpasses med henblik på forbedring og videreudvikling. Det er også nødvendigt at fortsætte det arbejde med at tilpasse lovgivningen til markedsudviklingen, der blev indledt i juni 2010 med en forhøjelse af garantiquote ⁽⁶⁾, og som blev videreført med Forlængelsesmeddelelsen 2010 ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ *Ibid.*, punkt 24.

⁽⁶⁾ Se GD Konkurrences arbejdsdokument af 30. april 2010 »Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene om statsstøttereglernes anvendelse på statsgarantier for bankgæld, der udstedes efter 30. juni 2010«.

⁽⁷⁾ I meddelelsen fastsættes der krav om at indsende en omstrukturingsplan for alle banker, der modtager statsstøtte i form af kapital eller foranstaltninger vedrørende værdiforringede aktiver, uanset støttebeløbets størrelse.

22. Bankmeddelelsen 2008 satte medlemsstaterne i stand til at etablere redningsordninger uden at udelukke *ad hoc*-indgreb. På grund af krisens omfang og det generelle tillidstab i EU's finanssektor, der bl.a. blev afspejlet i den manglende likviditet på interbankmarkedet, besluttede Kommissionen at godkende alle de nødvendige foranstaltninger, som medlemsstaterne traf for at beskytte det finansielle systems stabilitet, herunder redningsforanstaltninger og rekapitaliseringsordninger. Takket være den midlertidige godkendelse af redningsstøtte, både i form af garantier og rekapitalisering og foranstaltninger vedrørende værdiforringede aktiver, lykkedes det at undgå panik og genetablere markedets tillid.
23. Under de ændrede markedsforhold er der imidlertid i mindre grad brug for strukturelle foranstaltninger, der alene etableres på grundlag af en foreløbig vurdering, som foretages med den forudsætning, at stort set alle banker skal reddes, og som udsætter den dybdegående vurdering af omstrukturingsplanen. Mens denne tilgang medvirkede til at forhindre et uopretteligt sammenbrud i den finansielle sektor som helhed, blev bestræbelserne på at omstrukturere individuelle støttemodtagere ofte forsinket. I nogle tilfælde har sen handling over for bankernes problemer i sidste ende medført en større regning for skatteyderne. I denne meddelelse grundfæstes princippet om, at rekapitalisering og foranstaltninger vedrørende værdiforringede aktiver først tillades, når bankens omstrukturingsplan er godkendt. Denne tilgang sikrer, at støttebeløbet afstemmes mere præcist, at kilderne til bankens problemer identificeres, og at der tages hånd om dem på et tidligt tidspunkt, samt at den finansielle stabilitet sikres. Det vil fortsat være muligt at udstede garantier med henblik på at tilføre likviditet til bankerne. Sådanne ordninger kan imidlertid kun benyttes til at tilføre likviditet til banker, som i henhold til den kompetente tilsynsmyndighed ⁽⁸⁾ ikke har kapitalunderskud.
24. I denne meddelelse fastsættes det, hvilke ændringer, der skal foretages i betingelserne for kriserelateret statsstøtte til banker pr. 1. august 2013. Navnlige gælder det, at denne meddelelse:
- erstatte Bankmeddelelsen 2008 og udgør en vejledning i forenelighedsbetingelserne for likviditetsstøtte
 - udgør en ændring af og supplerer Rekapitaliseringsmeddelelsen og Meddelelsen om værdiforringede aktiver
 - udgør et supplement til Omstrukturingsmeddelelsen, idet den indeholder mere detaljeret vejledning om aktionærers og efterstillede kreditorers bidrag
 - grundfæster princippet om, at der ikke kan ydes rekapitalisering eller træffes foranstaltninger til beskyttelse af aktiver uden forudgående godkendelse af en omstrukturingsplan, og indeholder forslag om en procedure for permanent godkendelse af sådanne foranstaltninger
 - redegør for forenelighedsbetingelserne for afviklingsstøtte.

2. OMFANG

25. Kommissionen vil anvende principperne i denne meddelelse og alle krisemeddelelserne på »kreditinstitutter« ⁽⁹⁾ (omtales også som »banker« ⁽¹⁰⁾). Kreditinstitutter er tæt forbundne, så hvis et institut går konkurs under uordnede forhold, kan det have store negative konsekvenser for hele det finansielle system. Tilliden til et givet kreditinstitut kan pludselig forsvinde, hvilket kan have alvorlige konsekvenser for dets likviditet og solvens. Et enkelt komplekst institut i krise kan skabe et systemisk pres på hele den finansielle sektor, som igen kan have en kraftig negativ virkning på hele økonomien, f.eks. gennem påvirkning af kreditinstitutternes evne til at yde lån til realøkonomien, hvilket kan bringe den finansielle stabilitet i fare.

⁽⁸⁾ »Kompetent tilsynsmyndighed«: enhver national kompetent myndighed, som af deltagende medlemsstater er udpeget i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 14. juni 2006 om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut (omarbejdning) (EUT L 177 af 30.6.2006, s. 1) eller af Den Europæiske Centralbank som tilsynsmyndighed, jf. artikel 1 i Kommissionens forslag til en Rådsforordning om overdragelse af specifikke opgaver til Den Europæiske Centralbank i forbindelse med politikker vedrørende tilsyn med kreditinstitutter, der er etableret i en medlemsstat, der deltager i den fælles tilsynsmekanisme.

⁽⁹⁾ Se fodnote 1.

⁽¹⁰⁾ Jf. artikel 4, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/48/EF af 14. juni 2006 om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut (omarbejdning).

26. Kommissionen vil i den udstrækning, det er relevant, og med de fornødne ændringer, anvende principperne i denne meddelelse og alle krisemeddelelserne på forsikringselskaber som defineret i artikel 6 i direktiv 73/239/EØF ⁽¹¹⁾, artikel 4 i direktiv 2002/83/EF ⁽¹²⁾ og artikel 1, litra b) i direktiv 98/78/EF ⁽¹³⁾.
27. Enhver støtte til sådanne institutter, der er registreret i en medlemsstat, herunder datterselskaber til sådanne institutter, som har betydelige aktiviteter i en medlemsstat, vil blive undersøgt i henhold til denne meddelelse.

3. REKAPITALISERING OG FORANSTALTNINGER VEDRØRENDE VÆRDIFORRINGEDE AKTIVER

28. Rekapitaliseringer og foranstaltninger vedrørende værdiforringede aktiver, herunder garantier for aktiver, gennemføres almindeligvis for at dække et kapitalunderskud. I denne meddelelse betyder et »kapitalunderskud« et kapitalunderskud, der er konstateret i forbindelse med en kapitaltest, en stresstest, en kvalitetskontrol af aktiverne eller en tilsvarende kontrol på EU-, euroområde- eller nationalt niveau og efterprøvet af den nationale tilsynsmyndighed, hvor det måtte være relevant. Offentlig støtte af den her omhandlede art er normalt irreversibel og kan ikke umiddelbart trækkes tilbage.
29. I betragtning af at sådanne foranstaltninger i praksis er irreversible og af de finanspolitiske konsekvenser for de medlemsstater, der yder dem, og af Kommissionens beslutningspraksis under krisen, kan Kommissionen i princippet kun godkende dem, når den pågældende medlemsstat påviser, at alle der i fuld udstrækning er gjort brug af enhver foranstaltning til begrænsning af støtten til det nødvendige minimum. Medlemsstaterne opfordres med henblik herpå til at indsende en plan for kapitaltilførsel før eller i forbindelse med indsendelse af en omstruktureringsplan. En plan for kapitaltilførsel bør navnlig indeholde foranstaltninger vedrørende bankens rejsning af kapital samt mulige foranstaltninger i relation til aktionærernes og de efterstillede kreditørers bidrag.
30. En plan for kapitaltilførsel bør sammen med en grundig undersøgelse af kvaliteten af bankens aktiver og en fremtidsorienteret vurdering af kapitalgrundlaget sætte medlemsstaten i stand til sammen med Kommissionen og den kompetente konkurrencemyndighed præcist at fastslå størrelsen af det (tilbageværende) kapitalunderskud i en bank, der skal dækkes ved hjælp af statsstøtte. Ethvert sådant tilbageværende kapitalunderskud, som skal dækkes ved hjælp af statsstøtte, kræver, at der indsendes en omstruktureringsplan.
31. Med undtagelse af de krav til rejsning af kapital og byrdefordeling, som skal tages med i planen for kapitaltilførsel, jf. punkt 32-34, der indsendes før eller i forbindelse med omstruktureringsplanen, vil omstruktureringsplanen og den tilhørende omstruktureringsstøtte fortsat blive vurderet på grundlag af Omstruktureringsmeddelelsen.

3.1. Afhjælpning af et kapitalunderskud — Prænotifikation og anmeldelse af omstruktureringsstøtte

32. Der bør gøres alt for at minimere medlemsstatens omkostninger ved at afhjælpe et kapitalunderskud, så snart der er blevet konstateret et kapitalunderskud, som sandsynligvis vil afstedkomme en anmodning om statsstøtte. Medlemsstaterne opfordres med henblik herpå til at drøfte sagen med Kommissionen gennem prænotificering. I løbet af disse drøftelser vil Kommissionen tilbyde at bistå med vejledning til sikring af omstruktureringsstøttens forenelighed og navnlig om krav til byrdefordeling i overensstemmelse med statsstøttereglerne. Grundlaget for prænotificeringen består i en plan for kapitaltilførsel, der opstilles af medlemsstaten og banken og godkendes af den kompetente tilsynsmyndighed. Planen bør indeholde:
- a) en opgørelse over de foranstaltninger vedrørende bankens rejsning af kapital og de (mulige) foranstaltninger i relation til aktionærernes og de efterstillede kreditørers bidrag
 - b) sikkerhedsforanstaltninger til hindring af kapitaludstrømning fra banken, som f.eks. kunne forekomme, hvis banken erhverver interesser i andre virksomheder eller udbetaler dividender eller kuponrente.

⁽¹¹⁾ Rådets første direktiv 73/239/EØF af 24. juli 1973 om samordning af de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om adgang til udøvelse af direkte forsikringsvirksomhed bortset fra livsforsikring (EFT L 228 af 16.8.1973, s. 3).

⁽¹²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/83/EF af 5. november 2002 om livsforsikring (EFT L 345 af 19.12.2002, s. 1).

⁽¹³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/78/EF af 27. oktober 1998 om supplerende tilsyn med forsikringselskaber i en forsikringsgruppe (EFT L 330 af 5.12.1998, s. 1).

33. Medlemsstaten bør i detaljer redegøre for den metode og de data, der anvendes til at bestemme kapitalunderskuddet og er valideret af den kompetente tilsynsmyndighed. Metoden skal beskrives for hvert enkelt forretningssegment.
34. Efter indsendelse af planen for kapitaltilførsel og indarbejdelsen af resultaterne af undersøgelsen af kvaliteten af bankens aktiver og en fremtidsorienteret vurdering af kapitalgrundlaget skal medlemsstaten fastslå størrelsen af det tilbageværende kapitalunderskud, der skal dækkes ved hjælp af statsstøtte. Kommissionen tilbyder medlemsstaterne at drøfte omstruktureringsplanen, før den anmeldes. Når der er opnået enighed om omstruktureringsplanen, kan medlemsstaterne formelt anmelde omstruktureringsplanen. Kommissionen godkender først rekaptalisering og foranstaltninger vedrørende værdiforringede aktiver som omstruktureringsstøtte, når der er opnået enighed om omstruktureringsplanen.
- 3.1.1. *Bankens foranstaltninger til rejsning af kapital*
35. I den af den kompetente tilsynsmyndighed godkendte plan for kapitaltilførsel bør støttemodtageren identificere og så vidt muligt, uden at bringe sin levedygtighed i fare, udføre alle foranstaltninger til kapitaltilførsel, som det er muligt at gennemføre. Sådanne foranstaltninger bør navnlig omfatte:
- udstedelse af aktier på basis af tegningsretter
 - frivillig konvertering af efterstillede gældsinstrumenter til egenkapital på grundlag af et risikorelateret incitament
 - passivstyring, som i princippet bør være 100 % kapitalgenererende, hvis der ikke kan rettes helt op på kapitalunderskuddet, så der er brug for statsstøtte
 - kapitalgenererende salg af aktiver og porteføljer
 - sikring af porteføljer med henblik på at generere kapital fra ikke-primære aktiviteter
 - stop for udbetaling af overskud
 - andre foranstaltninger, der kan reducere behovet for kapital.
36. Hvis foranstaltningerne i planen for kapitaltilførsel er angivet som nogle, der ikke kan gennemføres inden for seks måneder, fra planen er indsendt, tager Kommissionen kontakt til den kompetente tilsynsmyndighed med henblik på at vurdere, om den bør betragte de foreslåede foranstaltninger som foranstaltninger til rejsning af kapital.
37. Der bør være incitamenter for bankernes ledelse til at igangsætte en vidtgående omstrukturering i gode tider, så behovet for statsstøtte minimeres. Hvis det med rimelighed kan antages, at det kunne have været undgået at benytte statsstøtte gennem passende og rettidige indgreb fra bankens ledelse, bør enhver enhed, der modtager statsstøtte til sin omstrukturering eller velordnede afvikling, derfor normalt udskifte bankens administrerende direktør såvel som andre bestyrelsesmedlemmer, hvor det måtte være relevant.
38. Af samme årsager bør sådanne enheder føre en streng politik for aflønning af ledelsen. Det kræver, at der er loft over ledelseslønninger, og at der samtidig er incitamenter, der sikrer, at banken gennemfører sin omstruktureringsplan med levedygtige langtidsperspektiver. Banker, der modtager statsstøtte i form af rekaptalisering eller foranstaltninger vedrørende værdiforringede aktiver, bør således begrænse den samlede personalelønramme til et passende niveau, herunder også hvad angår bestyrelsesmedlemmer og den øverste ledelse. Loftet over den samlede lønramme bør omfatte alle mulige faste og variable bestanddele og pensioner og være i overensstemmelse med artikel 93 og 94 i EU's kapitalkravsdirektiv (CRD IV) ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/36/EU om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringsselskaber, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/87/EF om supplerende tilsyn med kreditinstitutter, forsikringsselskaber og investeringsselskaber i et finansielt konglomerat (EUT L 176 af 27.6.2013, s. 338).

Den samlede aflønning af et medlem af den øverste ledelse bør derfor ikke overstige 15 gange gennemsnitslønnen i den medlemsstat, hvor støttemodtageren er registreret ⁽¹⁵⁾ eller 10 gange gennemsnitslønnen for ansatte i den bank, som modtager støtte.

Lønlofterne gælder, indtil omstrukturingsperioden udløber, eller indtil banken har tilbagebetalt statsstøtten, alt efter hvad der sker først.

39. En bank, der modtager statsstøtte i form af rekapitalisering eller foranstaltninger vedrørende værdiforringede aktiver, bør i princippet ikke udbetale fratrædelsesgodtgørelser ud over, hvad der kræves i henhold til lovgivningen eller kontraktmæssige forpligtelser.

3.1.2. Byrdefordeling: aktionærer og efterstillede kreditorer

40. Statsstøtte kan afstedkomme problemer med »moral hazard« og underminere markedsdisciplinen. For at mindske problemet med »moral hazard« bør støtte kun ydes på betingelser, som omfatter en passende byrdefordeling med hensyn til eksisterende investorers bidrag.
41. Tilstrækkelig byrdefordeling betyder normalt, at indskydere af hybridkapital og efterstillede kreditorer må yde et bidrag, når egenkapitalen først er anvendt til at dække tabene. Hybridkapital og efterstillede kreditorer skal bidrage til at nedbringe kapitalunderskuddet i størst mulig udstrækning. Sådanne bidrag kan tage form enten af en konvertering til egentlig kernekapital ⁽¹⁶⁾ eller af en nedskrivning af instrumenternes hovedstol. Under alle omstændigheder skal det i så vid udstrækning, som det retligt kan lade sig gøre, forhindres, at der sker kapitaludstrømning fra støttemodtageren til indehaverne af disse værdipapirer.
42. Kommissionen vil ikke på grundlag af statsstøttereglerne stille krav om bidrag fra foranstillede kreditorer (navnlig sikrede og usikrede indskud, obligationer og enhver anden foranstillet gæld) som en obligatorisk del af byrdefordelingen, hvad enten det drejer sig om konvertering til kapital eller nedskrivning af instrumenterne.
43. Når kapitalandelen i den bank, der har det konstaterede kapitalunderskud, er højere end det i EU-reglerne fastsatte minimum, bør banken normalt være i stand til selv at genoprette kapitalpositionen, navnlig via foranstaltninger til rejsning af kapital, jf. punkt 35. Hvis alle andre muligheder er udtømt, herunder tilsynsmyndighedsindgreb såsom foranstaltninger til tidlig intervention eller andre hjælpeaktioner med henblik på at afhjælpe underskuddet, og dette er bekræftet af den kompetente tilsyns- eller afviklingsmyndighed, så skal efterstillet gæld konverteres til egenkapital, i princippet inden der ydes statsstøtte.
44. I tilfælde, hvor banken ikke længere opfylder de lovbestede minimumskapitalkrav, skal efterstillet gæld konverteres eller nedskrives, i princippet inden der ydes statsstøtte. Der må ikke ydes statsstøtte, før egenkapital, hybridkapital og efterstillet gæld i fuld udstrækning er anvendt til at dække ethvert tab.
45. Der kan gøres en undtagelse fra kravene i punkt 43 og 44, hvis gennemførelsen af sådanne foranstaltninger kan bringe den finansielle stabilitet i fare eller medføre uforholdsmæssige resultater. En sådan undtagelse kunne gøres i tilfælde, hvor statsstøttebeløbet er lille i forhold til den risikovægtede værdi af bankens aktiver, og hvor kapitalunderskuddet er blevet væsentligt nedbragt, navnlig via de foranstaltninger til rejsning af kapital, som er nævnt i punkt 35. Uforholdsmæssige resultater eller faren for at bringe den finansielle stabilitet i fare kunne også afhjælpes ved at genoverveje den rækkefølge, hvori foranstaltningerne til afhjælpning af kapitalunderskuddet gennemføres.
46. I forbindelse med gennemførelsen af punkt 43 og 44 bør princippet om, at ingen kreditor må stilles ringere ⁽¹⁷⁾, anvendes. Efterstillede kreditorer bør således ikke fra en økonomisk betragtning modtage mindre, end hvad deres instrumenter ville have været værd, hvis der ikke blev ydet statsstøtte.

⁽¹⁵⁾ Jf. oplysninger på OECD's websted under »Average Annual Wages in constant prices« for det seneste tilgængelige år: <http://stats.oecd.org/Index.aspx>

⁽¹⁶⁾ Jf. artikel 26 i Europa-parlamentets og rådets forordning om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber (EUT L 176 af 27.6.2013, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Det kan f.eks. opnås ved at oprette et holdingselskab. Ejerskab af banken skal så registreres som et aktiv for holdingselskabet, mens bankens egenkapital, hybrider og efterstillede gæld før statsstøtteindgrebet udgør holdingselskabets passiver med samme prioritetsstilling som den, der fandtes før indgrebet.

3.1.3. Hindring af kapitaludstrømning forud for en beslutning om omstrukturering

47. For at begrænse støtten til det nødvendige minimum skal kapitaludstrømning forhindres på et så tidligt tidspunkt som muligt. Kommissionen finder derfor, at banken bør tage alle nødvendige forholdsregler for at fastholde sine midler fra det tidspunkt, hvor banken er opmærksom på eller burde have været opmærksom på behovet for kapital. Det gælder navnlig, at institutter fra det tidspunkt, de har konstateret eller burde have konstateret et behov for kapital:
- a) ikke må udbetale dividender for aktier eller kuponer vedrørende hybride kapitalinstrumenter (eller ethvert andet instrument, for hvilke betalingen hviler på et skøn)
 - b) ikke må tilbagekøbe egne aktier eller hybride kapitalinstrumenter i den periode, omstrukturen varer, uden først at have indhentet Kommissionens godkendelse
 - c) ikke må tilbagekøbe hybride kapitalinstrumenter, med mindre en sådan foranstaltning, evt. i kombination med andre, giver institutionen mulighed for fuldstændigt at afvikle sit kapitalunderskud og foretages til en pris tilstrækkeligt tæt på gældende markedsniveau ⁽¹⁸⁾ og ikke til mere end 10 % over markedsprisen. Ethvert tilbagekøb er betinget af Kommissionens forhåndsgodkendelse
 - d) ikke må gennemføre kapitalforvaltningstransaktioner uden Kommissionens forhåndsgodkendelse
 - e) ikke må tage del i aggressiv handelspraksis og
 - f) ikke må erhverve interesser i en virksomhed, hvad enten det drejer sig om en overførsel af aktiver eller af aktier. Dette krav omfatter ikke: i) erhvervelser, der finder sted som en del af den almindelige bankforretning i forbindelse med forvaltningen af eksisterende krav over for nødlidende virksomheder, og ii) erhvervelse af andele i virksomheder, såfremt købsprisen andrager en værdi af mindre end 0,01 % af instituttets senest opgjorte balancesum på købstidspunktet, og såfremt den samlede købspris for alle sådanne erhvervelser fra købstidspunktet og indtil udgangen af omstrukturingsperioden er mindre end 0,025 % af instituttets senest opgjorte balancesum på købstidspunktet, og iii) erhvervelsen af en virksomhed sker efter Kommissionens godkendelse, hvis det under ekstraordinære omstændigheder er nødvendigt at genoprette den finansielle stabilitet eller at sikre effektiv konkurrence
 - g) skal afstå fra at henvise til statsstøtten i reklamer og fra at anvende aggressiv handelspraksis, som ikke ville forekomme uden medlemsstatens støtte.
48. Det er nødvendigt at sikre, at støtten er begrænset til det nødvendige minimum. Hvis en bank handler på en måde, som ikke er i overensstemmelse med kravene i punkt 47, på et tidspunkt, hvor dets behov for yderligere kapital burde have været tydeligt for en veldrevet virksomhed, forhøjer Kommissionen derfor støttebeløbet med et beløb svarende til kapitaludstrømningen med henblik på fastlæggelsen af de foranstaltninger, der skal træffes for at begrænse konkurrencefordreningen.

3.1.4. Dækning af det resterende kapitalunderskud ved hjælp af omstrukturingsstøtte

49. Hvis der efter gennemførelsen af foranstaltningerne til at rejse kapital og til byrdefordeling rester et kapitalunderskud, kan det i princippet dækkes gennem statslig rekapitalisering, foranstaltninger vedrørende værdiforringede aktiver eller en kombination af begge. Det er en betingelse for støttens forenelighed, at der indsendes en omstrukturingsplan til Kommissionen, som skal overholde de relevante dele af krisemeddelelserne.

3.2. Redningsstøtte i form af rekapitalisering og foranstaltninger vedrørende værdiforringede aktiver

50. Når Kommissionen begynder at anvende de i denne meddelelse fastsatte principper, skal medlemsstaterne anmelde en omstrukturingsplan til Kommissionen og have godkendt statsstøtten, før gennemførelsen af en hvilket som helst foranstaltning vedrørende rekapitalisering eller værdiforringede aktiver indledes. Imidlertid kan Kommissionen undtagelsesvist give en medlemsstat midlertidig godkendelse til en sådan redningsstøtte, inden omstrukturingsplanen er godkendt, hvis sådanne foranstaltninger er nødvendige for at bevare den finansielle stabilitet. Hvis en medlemsstat påberåber sig denne klausul vedrørende finansiell stabilitet, udbeder Kommissionen sig en forhåndsanalyse fra den kompetente tilsynsmyndighed, hvori det skal bekræftes, at der er konstateret et aktuelt (ikke fremtidigt) kapitalunderskud, som ville tvinge tilsynsmyndigheden til øjeblikkeligt at inddrage instituttets banklicens, såfremt der ikke blev gennemført de nævnte foranstaltninger. En sådan analyse ville desuden

⁽¹⁸⁾ Hvis tilbagekøbet f.eks. afvikles med et tocifret prisnedslag beregnet i procentpoint af den pålydende værdi i forhold til markedsprisen (eller, hvis der ikke er noget marked, en indikator for markedsprisen) for at skabe overskud, eller hvis tilbagekøbet indgår i en byttehandel, der giver kreditinstituttet en højere kapitalkvalitet og dermed nedbringer kapitalunderskuddet.

skulle påvise, at den ekstraordinære trussel mod den finansielle stabilitet ikke kan afværges med privat kapital inden for et tilstrækkeligt kort tidsrum eller gennem en anden mindre konkurrencefordrejende foranstaltning såsom en statsgaranti.

51. Enhver redningsforanstaltning efter punkt 50 skal anmeldes til Kommissionen. For at blive midlertidigt godkendt af Kommissionen skal en sådan foranstaltning være i overensstemmelse med reglerne vedrørende aflønning og byrdefordeling for sådanne foranstaltninger, jf. Rekapitaliseringsmeddelelsen, Forlængelsesmeddelelsen 2011 og, når det måtte være relevant, Meddelelsen om værdiforringede aktiver.
52. Redningsstøtte i form af rekapitalisering og foranstaltninger vedrørende værdiforringede aktiver må ikke stå til hinder for overholdelse af de krav til byrdefordeling, som er fastsat i denne meddelelse. Således skal de påkrævede byrdefordelingsforanstaltninger enten gennemføres som en del af redningsstøtten, eller der skal tilrettelægges foranstaltninger til rekapitalisering eller vedrørende værdiforringede aktiver på en måde, der gør det muligt at gennemføre efterfølgende byrdefordelingsforanstaltninger. En sådan efterfølgende gennemførelse kan opnås f.eks. gennem tilførsel af egenkapital i en form, der er foranstillet den eksisterende kapital og efterstillede gældsinstrumenter og samtidig lever op til de retlige og tilsynsmæssige krav.
53. Efter redningsstøtten er godkendt, skal medlemsstaterne indsende en omstrukturingsplan i overensstemmelse med omstrukturingsmeddelelsen inden for to måneder fra datoen for den afgørelse, hvorved støtten midlertidigt godkendes. Omstrukturingsplanen vurderes på grundlag af Omstrukturingsmeddelelsen under hensyn til principperne om byrdefordeling i denne meddelelse.

3.3. Rekapitaliserings- og omstrukturingsordninger for små institutter

54. Støtte til små banker har tendens til at påvirke konkurrencen i mindre grad end støtte til større banker. Derfor og for at sikre en proportionel administrativ behandling er det hensigtsmæssigt at åbne mulighed for at anvende en forenklet procedure, for så vidt angår små banker, som samtidig sikrer, at konkurrencefordrejningen begrænses til et minimum. Kommissionen godkender således ordninger vedrørende rekapitalisering og omstrukturering af små institutter, når sådanne ordninger har et klart defineret formål og er begrænset til en periode på seks måneder, såfremt de overholder de principper, der er fastsat i krisemeddelelserne og navnlig kravene til byrdefordeling i denne meddelelse. Anvendelsen af sådanne ordninger skal desuden begrænses til at omfatte banker med en balancesum på højst 100 mio. EUR. Den samlede balancesum for banker, der modtager støtte i henhold til ordningen må ikke overstige 1,5 % af de samlede aktiver, der ejes af banker på det indenlandske marked i den pågældende medlemsstat.
55. Kommissionen vurderer sådanne ordninger med henblik på at kontrollere, om de lever op til deres formål og gennemføres korrekt. Med henblik herpå skal medlemsstaten indsende en rapport om anvendelsen af ordningen hver sjette måned, efter ordningen er godkendt.

4. GARANTIER OG LIKVIDITETSSTØTTE UD OVER TILRÅDIGHEDSSTILLELSE AF CENTRALBANKS-LIKVIDITET

56. Likviditetsstøtte og garantier for gæld stabiliserer midlertidigt passivsiden på en banks statusopgørelse. I modsætning til foranstaltninger vedrørende rekapitalisering eller værdiforringede aktiver, som i princippet kun kan ydes forudsat, at den pågældende medlemsstat anmelder en omstrukturingsplan, og at denne godkendes af Kommissionen, kan medlemsstater anmelde garantier og likviditetsstøtte til midlertidig godkendelse som redningsstøtte, før en omstrukturingsplan er godkendt.
57. Garantier og likviditetsstøtte kan anmeldes individuelt til Kommissionen. Kommissionen kan desuden godkende ordninger vedrørende likviditetsforanstaltninger for en periode på højst seks måneder.
58. Sådanne ordninger kan alene omfatte banker, som ikke har kapitalunderskud. Når en bank med kapitalunderskud har akut behov for likviditet, kræves en individuel anmeldelse til Kommissionen⁽¹⁹⁾. I sådanne tilfælde anvender Kommissionen, med de fornødne ændringer, proceduren i punkt 32-34, som bl.a. omfatter krav om en omstrukturings- eller afviklingsplan, med mindre støtten betales tilbage inden for to måneder.

⁽¹⁹⁾ Banker, som allerede har modtaget godkendt redningsstøtte på den dato, hvor denne meddelelse træder i kraft, men som endnu ikke har fået omstrukturingsstøtten endelig godkendt, kan modtage støtte i henhold til en likviditetsordning uden individuel anmeldelse.

59. For at opnå Kommissionens godkendelse skal garantier og likviditetsstøtte overholde følgende betingelser:
- a) garantier kan alene ydes til kreditinstitutters nyudstedelse af foranstillet gæld (efterstillet gæld er udelukket)
 - b) garantier kan alene ydes for gældsinstrumenter med løbetider på tre til fem år (eller højst syv år, hvis der er tale om dækkede obligationer). Garantier med en løbetid på mere end tre år skal med undtagelse af behørigt begrundede tilfælde begrænses til at udgøre en tredjedel af de udestående garantier, der ydes til den enkelte bank
 - c) minimumsvederlaget for statsgarantier skal være i overensstemmelse med den beregningsmetode, der er fastsat i Forlængelsesmeddelelsen 2011
 - d) der skal inden for to måneder indsendes en omstruktureringsplan til Kommissionen vedrørende kreditinstitutter, hvortil der ydes garantier for nye forpligtelser eller for fornyede forpligtelser, som på tidspunktet, hvorpå den nye garanti ydes, omfatter samlede udestående garanterede forpligtelser (herunder garantier, der er ydet før datoen for beslutningen om at yde den pågældende garanti) for mere end 5 % af de samlede forpligtelser og et samlet beløb på 500 mio. EUR
 - e) hvis et kreditinstitut gør brug af garantien, skal der indsendes en individuel omstrukturerings- eller afviklingsplan for det pågældende institut inden for to måneder efter garantiens udløsning
 - f) modtagere af garantier og likviditetsstøtte skal afstå fra at henvise til statsstøtten i reklamer og fra at anvende aggressiv handelspraksis, som ikke ville forekomme uden medlemsstatens støtte.
60. Garanti- og likviditetsstøtteordninger skal opfylde følgende yderligere betingelser:
- a) ordningen skal begrænses til alene at omfatte banker uden kapitalunderskud, som attesteret af den kompetente tilsynsmyndighed i overensstemmelse med punkt 28
 - b) garantier med en løbetid på over tre år skal begrænses til at udgøre en tredjedel af de samlede garantier, der ydes til den enkelte bank
 - c) medlemsstaterne skal hver tredje måned foretage indberetning til Kommissionen vedrørende: i) ordningens funktion, ii) gældsemissioner, for hvilke der er udstedt garanti, og iii) de gebyrer, der faktisk er opkrævet
 - d) medlemsstaterne skal supplere deres indberetninger om ordningens funktion med tilgængelige ajourførte oplysninger om udgifter til sammenlignelige ikke-garanterede gældsudstedelser (art, volumen, rating, valuta).
61. I ekstraordinære tilfælde kan der også godkendes garantier, der omfatter Den Europæiske Centralbanks eksponering over for banker med henblik på at genetablere lånemuligheder til realøkonomien i lande, hvor markedet for lånoptagelse er særdeles vanskeligt i forhold til EU-gennemsnittet. Når Kommissionen vurderer sådanne foranstaltninger, vil den navnlig undersøge, om de giver uberettigede fordele, som f.eks. kunne tjene til at udvikle andre forretningsaktiviteter i de pågældende banker. Sådanne garantier kan højst omfatte en periode på indtil syv år. Hvis de godkendes af Kommissionen, medfører sådanne garantier ikke en forpligtelse for banken til at anmelde en omstruktureringsplan.
- 5. CENTRALBANKERS TILRÅDIGHEDSSTILLELSE AF LIKVIDITET SAMT INDSKUDSGARANTIORDNINGER OG AFVIKLINGSFONDE**
62. Centralbankers ordinære pengepolitiske aktiviteter, såsom open market-operationer og stående faciliteter, falder ikke ind under statsstøttereglerne. Øremærket støtte til et bestemt pengeinstitut (betegnes normalt som »likviditetsstøtte i en nødsituation«) kan udgøre støtte, med mindre følgende kumulative betingelser er opfyldt ⁽²⁰⁾:

⁽²⁰⁾ I sådanne tilfælde vil foranstaltningerne efterfølgende blive vurderet som en del af omstruktureringsplanen.

- a) kreditinstituttet er midlertidigt illikvidt, men solvent på det tidspunkt, hvor likviditetsfaciliteten stilles til rådighed, hvilket sker under ekstraordinære omstændigheder, og faciliteten ikke indgår som en del af en større støttepakke
 - b) faciliteten er dækket af fuld sikkerhed med haircuts, i forhold til dens kvalitet og markedsværdi
 - c) kreditinstituttet betaler en ekstraordinært høj rente til centralbanken
 - d) foranstaltningen iværksættes på centralbankens eget initiativ og er navnlig ikke bakket op af nogen modgaranti fra staten.
63. Indskydergarantiordninger, der er i overensstemmelse med medlemsstaternes forpligtelser i henhold til direktiv 94/19/EF om indskudsgarantiordninger ⁽²¹⁾, udgør ikke statsstøtte ⁽²²⁾. Anvendelsen af sådanne eller tilsvarende midler som bidrag til omstruktureringen af kreditinstitutter kan imidlertid udgøre statsstøtte. Selv om de pågældende midler stammer fra den private sektor, kan de udgøre støtte i det omfang, de kommer under statslig kontrol, og beslutningen om anvendelse af midlerne kan henføres til staten ⁽²³⁾. Kommissionen vurderer foreneligheden af statsstøtte i denne form i henhold til denne meddelelse.
64. Statsstøtte i form af en afviklingsfond vurderes i henhold til denne meddelelse med hensyn til dens forenelighed med det indre marked.

6. SÆRLIGE OVERVEJELSER I FORBINDELSE MED AFVIKLINGSSTØTTE

6.1. Almindelige principper

65. Medlemsstaterne bør tilskynde til, at urentable aktører træder ud af markedet, og samtidig sørge for, at deres udtræden af hensyn til den finansielle stabilitet sker på en velordnet måde. En velordnet afvikling af et nødlidende kreditinstitut bør altid overvejes, hvis bankens langsigtede rentabilitet ikke kan genoprettes på troværdig vis.
66. Kommissionen er klar over, at det på grund af kreditinstitutternes individuelle kendetegn og fravær af mekanismer til afvikling af kreditinstitutter uden fare for den finansielle stabilitet ikke altid er muligt at afvikle et kreditinstitut ved almindelig insolvensbehandling. Derfor vil statslige foranstaltninger til støtte for afviklingen af nødlidende kreditinstitutter kunne blive betragtet som forenelig støtte, forudsat at de overholder betingelserne i punkt 44.
67. Formålet med den velordnede afvikling skal være at afvikle det nødlidende kreditinstituts aktiviteter i løbet af en begrænset periode. Det betyder, at der ikke kan iværksættes nogen nye forretninger med tredjemand. Det forhindrer imidlertid ikke eksisterende forretning i at blive udført, hvis dette medfører reducerede omkostninger til afvikling. Afviklingen skal desuden i så stor udstrækning som muligt være målrettet salg af dele af forretningen eller aktiverne gennem et konkurrencepræget udbud. I henhold til proceduren for velordnet afvikling kræves det, at indtægterne fra salget af aktiver medtages i beregningen af afviklingsomkostningerne.
68. Medlemsstaterne kan vælge en række instrumenter til tilrettelæggelsen af afviklingen af nødlidende kreditinstitutter. Statsstøtteforanstaltninger til støtte for en sådan afvikling skal overholde principperne i punkt 69-82.

6.2. Betingelser for godkendelse af afviklingsstøtte

69. Medlemsstaterne skal indsende en plan for velordnet afvikling af kreditinstituttet.
70. Kommissionen vurderer foreneligheden af de støtteforanstaltninger, der planlægges gennemført med henblik på at afvikle kreditinstitutter, efter den fremgangsmåde, der er fastsat vedrørende omstrukturingsstøtte i afsnit 2, 3 og 4 i omstrukturingsmeddelelsen med de nødvendige ændringer.

⁽²¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/19/EF om indskudsgarantiordninger (EFT L 135 af 31.5.1994, s. 5).

⁽²²⁾ Se til sammeligning sag T-351/02, Deutsche Bahn mod Kommissionen, Sml. 2006 II, s. 1047, og sag C-460/07, Puffer, Sml. 2009 I, s. 3251, præmis 70.

⁽²³⁾ Se Danish Winding up scheme (EUT C 312 af 17.11.2010, s. 5).

71. Den særlige karakter af en velordnet afvikling giver anledning til betragtningerne i punkt 72-78.

6.2.1. *Begrænsning af omkostningerne til afvikling*

72. Medlemsstaterne bør påvise, at støtten faktisk muliggør en velordnet afvikling af kreditinstituttet, og at støttebeløbet begrænses til det nødvendige minimum, der kræves for at holde instituttet oven vande, mens det afvikles, med henblik på at nå det efterstræbte mål og i overensstemmelse med kravene til byrdefordeling i denne meddelelse.

6.2.2. *Begrænsning af konkurrencefordrejningen*

73. For at undgå uforholdsmæssige konkurrencefordrejninger bør afviklingsfasens varighed begrænses til den tid, der er strengt nødvendig for den velordnede afvikling.

74. Så længe det pågældende kreditinstitut fortsat er aktivt, må det ikke aktivt indgå i konkurrence på markedet eller igangsætte nye aktiviteter. Dets virke skal i princippet begrænses til at videreføre og færdiggøre igangværende aktiviteter for eksisterende kunder. Nye aktiviteter med eksisterende kunder skal begrænses til ændring af vilkårene i eksisterende kontrakter og omlægning af eksisterende lån, forudsat at sådanne ændringer forbedrer de pågældende aktivers nettonutidsværdi.

75. Prispolitikken for det kreditinstitut, der skal afvikles, skal udformes, så kunderne har tilskyndelse til at finde bedre alternativer.

76. Når der kræves en banklicens, f.eks. til en bad bank eller et midlertidigt institut, der oprettes med det ene formål at afvikle et kreditinstitut (»overgangsinstitut«) på velordnet vis, bør licensen begrænses til at omfatte de aktiviteter, der er strengt nødvendige for afviklingen. Banklicensen bør inddrages snarest muligt af den kompetente tilsynsmyndighed.

6.2.3. *Byrdefordeling*

77. I forbindelse med den velordnede afvikling skal man være særlig opmærksom på at minimere problemer med moral hazard, navnlig ved at forhindre at der ydes yderligere støtte til aktionærer og efterstillede kreditorer. Aktionærers og efterstillede kreditorers krav må derfor ikke overføres til en fortsættende økonomisk aktivitet.

78. Afsnit 3.1.2 og 3.1.3 skal overholdes med de nødvendige ændringer.

6.3. Salg af et kreditinstitut i løbet af den velordnede afviklingsprocedure

79. Et salg af et kreditinstitut i løbet af en velordnet afviklingsprocedure kan indeholde statsstøtte til køberen, med mindre salget tilrettelægges via en åben og betingelsesløs udbudsrunde, og aktiverne sælges til den højst bydende. Sådanne udbudsrunder bør, når det er relevant, muliggøre salg af dele af instituttet til forskellige tilbudsgivere.

80. Når Kommissionen afgør, om der er tale om støtte til køberen af kreditinstituttet eller dele af det, vil den navnlig undersøge, om:

a) salgsprocessen er åben, betingelsesløs og ikke-diskriminerende

b) salget finder sted på markedsvilkår

c) kreditinstituttet eller staten, alt efter hvilken struktur der vælges, stræber efter at opnå den højst mulige pris for aktiverne og forpligtelserne.

81. Såfremt Kommissionen finder, at der er tale om støtte til køberen, undersøger den særskilt foreneligheden af denne støtte.

82. Hvis der ydes støtte til den økonomiske aktivitet, der skal sælges (i modsætning til støtte til køberen af aktiviteten), undersøges foreneligheden af denne støtte særskilt på grundlag af denne meddelelse. Hvis afviklingsforløbet medfører salg af en økonomisk aktivitet, som repræsenterer en betydelig markedsandel, vurderer Kommissionen behovet for foranstaltninger til begrænsning af den konkurrencefordrejning, som støtten til den pågældende økonomiske aktivitet afstedkommer, og kontrollerer levedygtigheden af den enhed, der bliver resultatet af salget. Kommissionen tager i sin levedygtighedsvurdering behørigt hensyn til køberens størrelse og styrke i forhold til den erhvervede forretnings størrelse og styrke.

6.4. Betingelser for godkendelse af ordninger for velordnet afvikling

83. Medlemsstaternes gennemførelse af foranstaltninger til undsætning af nødlidende kreditinstitutter kan omfatte muligheden for at yde støtte for at sikre en velordnet afvikling af nødlidende kreditinstitutter og samtidig begrænse negativ afsmitning på sektoren og økonomien som helhed.
84. Kommissionen kan godkende ordninger for afviklingsstøtte for kreditinstitutter af begrænset størrelse⁽²⁴⁾, såfremt de er veludformede, så de overholder de krav til aktionærernes og de efterstillede kreditørers bidrag, som er fastsat i punkt 44, og eliminerer problemer med moral hazard og andre konkurrenceproblemer.
85. Kommissionen vurderer foreneligheden af sådanne ordninger i henhold til betingelserne i afsnit 3. Når medlemsstaterne anmelder en ordning til Kommissionen, skal de således give detaljerede oplysninger om processen og om betingelserne for indgrebene til fordel for de institutter, der modtager støtte.
86. Da graden af konkurrencefordrejning kan afhænge af det støttemodtagende instituts art og dets position på markedet, kan det være nødvendigt at foretage en individuel vurdering med henblik på at sikre, at processen ikke medfører uberettiget fordrejning af konkurrencen. Støtteforanstaltninger, der træffes inden for rammerne af en godkendt ordning til fordel for kreditinstitutter med samlede aktiver for mere end 3 000 mio. EUR, skal derfor anmeldes individuelt med henblik på godkendelse.

6.5. Overvågning

87. Medlemsstaterne skal regelmæssigt og mindst en gang om året foretage indberetning vedrørende ordninger, der er godkendt i henhold til afsnit 6.4. Disse indberetninger skal også indeholde oplysninger om hvert enkelt kreditinstitut under afvikling i henhold til afsnit 6.4.
88. Medlemsstaterne skal med henblik på at gøre det muligt for Kommissionen regelmæssigt (mindst én gang årligt) at overvåge forløbet af den velordnede afvikling og dens indvirkning på konkurrencen indberette, hvordan afviklingen af hver enkelt bank forløber, og ved afviklingsforløbets slutning indsende en slutberetning. I visse tilfælde kan der udpeges en tilsynsførende administrator, en frasalgsadministrator eller begge dele for at sikre, at de betingelser og forpligtelser, der ligger til grund for støttens godkendelse, overholdes.

7. ANVENDELSES DATO OG VARIGHED

89. Kommissionen vil anvende de principper, der er fastsat i denne meddelelse fra 1. august 2013.
90. Anmeldelser, der registreres af Kommissionen før den 1. august 2013, vurderes på grundlag af de på anmeldelsestidspunktet gældende kriterier.
91. Kommissionen undersøger foreneligheden med det indre marked af enhver støtte, der ydes uden dens godkendelse og derfor i strid med traktatens artikel 108, stk. 3, på grundlag af denne meddelelse, hvis en del af eller hele denne støtte ydes efter offentliggørelsen af denne meddelelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.
92. I alle andre tilfælde vil Kommissionen gennemføre undersøgelsen på grundlag af de krisemeddelelser, der var gældende på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet.
93. Kommissionen vil tage denne meddelelse op til fornyet overvejelse, når den finder det hensigtsmæssigt, navnlig med henblik på at tage hensyn til ændrede markedsforhold eller ændret lovgivning, som kan påvirke de regler, Kommissionens har fastsat.
94. Bankmeddelelsen 2008 trækkes tilbage med virkning fra 31. juli 2013.
95. Punkt 47 og bilag 5 i Meddelelsen om værdiforringede aktiver trækkes tilbage.
96. I Omstruktureringsmeddelelsen foretages følgende ændringer:

I punkt 4 affattes første punktum således: »Har et pengeinstitut modtaget statsstøtte, bør medlemsstaten fremlægge en omstruktureringsplan, som kan bekræfte eller genoprette den enkelte banks langsigtede rentabilitet uden behov for statsstøtte.«

⁽²⁴⁾ Se f.eks. N 407/10, Dansk afviklingsordning for nødlidende banker (EUT C 312 af 17.11.2010, s. 7).

Fodnote 4 til punkt 4 udgår.

Punkt 7, tredje led, affattes således: »Kommissionen vil anvende det grundlæggende princip om en passende byrdefordeling mellem medlemsstaterne og de støttemodtagende banker under hensyntagen til situationen i finanssektoren som helhed.«

Punkt 8 udgår.

I fodnote 1 til punkt 21 affattes første punktum således: »Se afsnit 6 i bankmeddelelsen 2013.«

Punkt 25 affattes således: »Såfremt der af hensyn til den finansielle stabilitet undtagelsesvis åbnes mulighed for at fravige en på forhånd fastlagt passende byrdefordeling, inden der foreligger en godkendt omstrukturingsplan, skal der kompenseres herfor i form af et yderligere bidrag på et senere stadium i omstruktureringen, f.eks. i form af tilbagebetalingsklausuler (*claw-back*) og/eller mere vidtgående omstrukturering, omfattende yderligere foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejninger.«
